

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 12Csp/17/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8324200724
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Engel
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2024:8324200724.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Jozefom Engelom v spore žalobcu: IFIS investičný fond, a.s., Čechyňská 419/14a, Trnitá, 602 00 Brno, IČO: 243 16 717 zastúpený : Nosko & Partners s.r.o., sídlo : Podjavorinskej 2, 811 03 Bratislava, IČO : 36 860 107, proti žalovanej: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. A. XX, XXX XX B. A., o zaplatenie 1 041,08 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 958,18 eur, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 41,66 eur od 19.08.2018 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.09.2018 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.10.2018 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.11.2018 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.12.2018 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.01.2019 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.02.2019 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.03.2019 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.04.2019 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.05.2019 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.06.2019 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.07.2019 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.08.2019 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.09.2019 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.10.2019 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.11.2019 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.12.2019 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.01.2020 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.02.2020 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.03.2020 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.04.2020 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.05.2020 do zaplatenia, zo sumy 41,66 eur od 19.06.2020 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.

III. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Právny predchodca žalobou doručenu súdu dňa 12.03.2014 sa domáhal na žalovanej zaplattenia sumy 1041,08 eur na istine, sumy 211,37 eur z titulu zmluvných úrokov, zmluvnej pokuty vo výške 588,97 eur a úroku z omeškania vo výške 5% ročne z jednotlivých omeškaných splátok, nákladov za vystavenie upomienok vo výške 19 eur a na zaplattenie trov konania.

2. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo XXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXX poskytol žalovanej spotrebiteľský úver vo výške 1 500 eur s dohodnutým zmluvným úrokom vo výške 19,13%.

3. Žalovaná sa zaviazala splácať Úver prostredníctvom pravidelných mesačných splátok vo výške 55,08 eur. Následne sa dostala so splácaním Úveru do omeškania. Žalobca upomienkou č. 1 zo dňa XX.XX.XXXX vyzval žalovanú na zaplattenie dlžnej mesačnej splátky Úveru, ako aj na úhradu nákladov za vystavenie upomienok v zmysle Sadzobníka poplatkov Žalobcu a súčasne upozornil žalovanú, že si Žalobca uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním, t.j. zmluvnú pokutu a úrok z omeškania.

Dňa 29.09.2022 bolo v Obchodnom vestníku SR č. XXX/XXXX pod číslom C. zverejnené Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa XX.XX.XXXX, sp. zn. XXX/XX/XXXX (ďalej len „Uznesenie o vyhlásení konkurzu“), ktorým Okresný súd Bratislava I vo výroku I. rozhodol o vyhlásení konkurzu na majetok spoločnosti Silverside, a. s. v konkurze.

Dňa 04.05.2023 bolo v Obchodnom vestníku SR č. XX/XXXX pod číslom C. zverejnené Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa XX.XX.XXXX, sp. zn. XXX/XX/XXXX (ďalej len „Uznesenie 2“), ktorým Okresný súd Bratislava I vo výroku II. rozhodol o tom, že do funkcie správcu ustanovuje spoločnosť UBC 2020, k. s., so sídlom kancelárie: Zelinárska 6, 821 08 Bratislava, číslo správcu: 2009.

Žalobca poukázal na ust. § 46 ods. 1 Zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov: „Nesplatené pohľadávky a záväzky úpadcu, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu a ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, sa od vyhlásenia konkurzu až do zrušenia konkurzu považujú za splatné, ak tento zákon neustanovuje inak; to platí rovnako pre podmienené pohľadávky, ktoré sa v konkurze uplatňujú prihláškou. Pohľadávky úpadcu spojené so záväzkom podriadenosti podľa osobitného predpisu, 1a) ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu a ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, sa na účely konkurzu považujú za splatné až odo dňa ukončenia prevádzkovania úpadcovho podniku správcom po vyhlásení konkurzu“, v zmysle ktorého došlo dňom vyhlásenia konkurzu k splatnosti všetkých nesplatených pohľadávok a záväzkov úpadcu.

Žalobca poukázal na skutočnosť, že nakoľko bolo Uznesenie o vyhlásení konkurzu zverejnené v Obchodnom vestníku SR dňa 29.09.2022, účinok zosplatenia nastal dňa 30.09.2022 ex lege.

Nakoľko sa žalovaná dostala do omeškania so splácaním Úveru, žalobca uplatňoval aj zaplattenie zmluvnej pokuty vo výške 10 % p.a. z dlžnej sumy nezaplattenej splátky Úveru od prvého dňa omeškania (článok IX. Zmluvy), Žalobca zároveň uplatňoval právo na zaplattenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % p.a. z dlžnej sumy zosplattneného Úveru od prvého dňa omeškania (článok II. Zmluvy), Žalobca uplatňoval aj právo na zaplattenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % p.a. z dlžnej sumy nezaplattenej splátky Úveru od prvého dňa omeškania (článok II. Zmluvy),

4. K žalobe boli ako prílohy pripojené nasledujúce listiny: rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. XXX/XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX zverejnené v Obchodnom vestníku č. XXX/XXXX dňa XX.XX.XXXX o vyhlásení konkurzu; rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. XXX/XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX zverejnené v Obchodnom vestníku č. XX/XXXX dňa XX.XX.XXXX o ustanovení správcu; zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX; upomienka č. 1 zo dňa XX.XX.XXXX adresovaná žalovanej s kópiou podpísanej doručenky; sadzobník poplatkov pre fyzické osoby – spotrebiteľov účinný od XX.XX.XXXX; výpis platobnej disciplíny k Zmluve o spotrebiteľskom úvere.

5. V písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 04.04. žalobca v súvislosti s otázkou skúmania bonity žalovaného uviedol, že žalovaná prostredníctvom Žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa XX.XX.XXXX požiadala Žalobcu o poskytnutie spotrebiteľského úveru. Súčasťou predmetnej Žiadosti

boli tiež informácie poskytnuté Žalovanými v rozsahu: identifikačné údaje Žalovanej (meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, štátne občianstvo), rodinný stav, adresa trvalého pobytu a prechodná adresa, typ bývania, dosiahnuté vzdelanie, číslo bankového účtu, kontaktné údaje (v rozsahu telefónne číslo a e-mail), počet osôb vo vzťahu ku ktorým má Žalovaná vyživovaciu povinnosť, typ bývania, dosiahnuté vzdelanie.

Okrem uvedených údajov žalovaná prostredníctvom Žiadosti žalobcovi poskytla nasledovné údaje:
Hlavný zdroj príjmu žalovanej - invalidný dôchodok 326 eur,
Výdavky spotrebiteľa - minimálne výdavky - 198,09 eur,
dopytované výdavky - 0,00 eur.

Čestné vyhlásenie žalovanej o tom, že: na majetok žalovanej nebol vyhlásený konkurz, ani nebola povolená reštrukturalizácia, žalovaná nie je v omeškaní s plnením svojich záväzkov voči iným veriteľom (napr. Daňový úrad, Sociálna poisťovňa), Žalovaná nie je politicky exponovanou osobou, nie je vedený súdny spor, alebo iné súdne alebo administratívne či iné konanie, ktoré by mohlo ovplyvniť schopnosť žalovanej plniť záväzky zo záväzkového vzťahu so žalobcom, ak takýto vzťah vznikne na základe Žiadosti, všetky skutočnosti uvedené žalovanou v Žiadosti a jej prílohách sú úplné a pravdivé; Žalovaná nezamlčala žiadne skutočnosti ktoré by mohli ovplyvniť posúdenie Žiadosti; Žalovaná si je vedomá, že informácie poskytnuté Žalovanou v Žiadosti slúžia Žalobcovi ako podklad na posúdenie schopnosti Žalovanej splácať požadovaný úver.

Žalobca pri posudzovaní schopnosti žalovanej, ako spotrebiteľa splácať požadovaný úver vykonal aj vlastné šetrenie, prostredníctvom informácií z príslušných databáz, a to dopytom nasledujúcich registrov: register – CRIF - nebank, register RegisterUverov s.r.o., Register insolvenčných. Zo všetkých vyššie uvedených a Žalobcom vyhodnotených skutočností, vyplynul preukázaný záver, že pravidelné mesačné príjmy žalovanej predstavujú sumu vo výške 326,00 eur, a zároveň pravidelné mesačné výdavky žalovanej predstavujú sumu vo výške 198,09 eur. Uvedené zistenia Žalobcu potvrdzovali informácie, ktoré vo vzťahu k výške príjmom a výdavkom Žalovaného, Žalovaní poskytli Žalobcovi v obsahu Žiadosti. Z uvedeného vyplýva, že Žalovaní v čase posudzovania Žiadosti pravidelne disponovali voľnými zdrojmi vo výške 127,91 eur mesačne.

Žalobca mal za to, že s ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti a predložené dôkazy povinnosť Žalobcu, ako veriteľa, pred poskytnutím úveru posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa - Žalovanej splácať požadovaný spotrebiteľský úver bola nepochybne splnená.

6. Vykonaným dokazovaním a to oboznámením sa s obsahom žaloby, písomným vyjadrením žalobcu, a všetkých priložených listín, najmä: Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č.XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX; upomienkou č. 1 zo dňa XXX.XX.XXXX, sadzovníkom poplatkov pre fyzické osoby – spotrebiteľov účinný od XX.XX.XXXX; výpisom platobnej disciplíny k Zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.XX.XXXX; súd zistil tento skutkový stav:

7. Zástupca žalobcu sa na pojednávanie nedostavil a preto súd pojednával aj bez účasti zástupcu žalobcu.

8. Žalovaná sa na pojednávanie nedostavila a preto súd pojednával aj bez účasti žalovanej.

9. Z obsahu Žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že žalovaná je slobodná, býva u rodiny, má základné vzdelanie, je invalidnou dôchodkyňou, priemerný čistý mesačný príjem je 326 eur, minimálne výdavky vo výške 198,09 eur, voľné zdroje 127,91 eur.

10. Z obsahu Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, vyplývajú nasledovné skutočnosti:

Z obsahu čl. II bodu 2 Zmluvy o úvere vyplýva nasledovné:

poskytnutá čiastka úveru: 1 500 eur
počet pravidelných splátok: 36
výška pravidelnej splátky: 55,08 eur
splatnosť pravidelnej splátky: 18. deň v mesiaci

dátum splatnosti prvej splátky: XX.XX.XXXX
termín konečnej splatnosti: XX.XX.XXXX
celková čiastka na zaplatenie: 1 9852,88 eur
úroková sadzba úveru: 18,01 % ročne
RPMN: 19,62 %
priemerná RPMN: 14,84 %
odplata: 19,13 %
doba trvania zmluvy: na dobu určitú do XX.XX.XXXX
úroková sadzba pre prípad omeškania: 5,00 % ročne

Podľa čl. II bodu 5 tejto zmluvy dlžník je povinný riadne a včas splácať pravidelnú splátku, ktorá zahŕňa časť určenú na splácanie istiny a časť určenú na splácanie úrokov, ako je určené v tejto zmluve.

Podľa čl. IV tejto zmluvy dohodnutá úroková sadzba sa nemení po celý čas splácania úveru (fixná úroková sadzba). Vyčerpaný úver sa úročí na základe fixnej úrokovej sadzby až do jeho úplného splatenia.

Podľa čl. V tejto zmluvy RPMN predstavuje celkové náklady spotrebiteľa so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výška spotrebiteľského úveru. RPMN sa počíta podľa vzorca v prílohe č. 2 k zákonu o spotrebiteľských úveroch a na základe údajov platných v čase uzavretia tejto zmluvy. Celkové náklady spotrebiteľa predstavujú súčet úrokov za úver podľa tejto zmluvy. Pri výpočte RPMN sa vychádza z predpokladu, že úver je poskytnutý v deň poskytnutia úveru a v dohodnutej výške. Zmluvné strany si riadne a v súlade so zmluvou budú plniť svoje povinnosti a nedôjde k zmene splátkového kalendára. Výška RPMN je uvedená v čl. II bod 2 tejto zmluvy.

Podľa čl. IX ods. 1 tejto zmluvy ak sa dlžník dostane do omeškania so splácaním pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto zmluvy, veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12,00 % ročne z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.

Podľa čl. IX ods. 3 tejto zmluvy ak sa dlžník dostane do omeškania s úhradou ktorejkoľvek pravidelnej splátky alebo jej časti podľa tejto zmluvy po dobu dlhšiu ako tri mesiace, veriteľ má právo vyhlásiť okamžitú splatnosť všetkých splátok, ktoré sa podľa zmluvy mali stať splatnými v budúcnosti a požadovať ich úhradu (tzv. zosplatenie úveru). Toto právo môže veriteľ uplatniť, ak dlžník bol písomne vyzvaný na úhradu omeškanej pravidelnej splátky s upozornením na právo veriteľa vyhlásiť zosplatenie úveru. Toto upozornenie sa dlžníkovi doručí v lehote nie kratšej ako 15 dní pred uplatnením uvedeného práva veriteľa.

Podľa čl. IX ods. 4 tejto zmluvy v prípade omeškania dlžníka s úhradou zosplatených záväzkov má veriteľ právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12,00 % ročne z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.

Podľa čl. XIV zmluvy je uvedený splátkový kalendár s uvedením čísla splátky, dátumu splatnosti, výšky pravidelnej splátky a jej určenie v časti na splatenie istiny a v časti na splatenie úroku.

11. Z obsahu upomienky č. 1 vyplýva, že žalovanej v 1. rade bolo oznámené, že uplynul dátum splatnosti mesačnej splátky úveru vo výške 54,16 eur. Celková výška dlžnej sumy zahŕňa mesačnú splátku 54,16 eur a poplatok za listovú upomienku vo výške 3 eurá.

12. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobe bolo potrebné vyhovieť iba čiastočne.

13. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného od X.X.XXXX prvá a druhá veta (ďalej len „zákon“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet

spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa

Podľa § 2 písm. a) zákona účinného v čase uzavretia zmluvy, sa spotrebiteľom na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania

Podľa § 2 písm. b) zákona účinného v čase uzavretia zmluvy, sa veriteľom na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. d) zákona v čase uzavretia zmluvy, sa na účely tohto zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 7 ods. 1 zákona účinného v čase uzavretia zmluvy, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 9 ods. 1 zákona v čase uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona účinného v čase uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b) Zákona účinného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa).

Podľa § 11 ods. 2 Zákona účinného v čase uzavretia zmluvy, Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

14. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinného v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

15. Podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v čase uzavretia zmluvy, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné

dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 a ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprímerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 53b Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu, sankcie za omeškanie s plnením záväzku spotrebiteľa spolu nesmú byť vyššie, ako ustanoví vykonávací predpis.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 545a Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

16. Podľa § 1 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 1a Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

Podľa § 3 ods. 1 a 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 3a Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.

17. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola dňa XX.XX.XXXX uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver vo výške 1500,eur.

18. Pre posúdenie okolností, či ide o spotrebiteľský úver, nie je rozhodujúce, akou právnou formou sa spotrebiteľský úver poskytuje (zmluva o pôžičke, zmluva o úvere, nepomenovaná zmluva), ale dôležité je, že ide o poskytnutie peňažných prostriedkov v prospech spotrebiteľa za odplatu. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Rozdiel medzi spotrebiteľskými úvermi na jednej strane a inými úvermi na druhej strane, v ktorom prípade možno vzťah posudzovať ako obchodný, spočíva predovšetkým v charaktere subjektov takéhoto vzťahu. Žalobca je právnickou osobou, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytuje spotrebiteľské úvery a žalovaná je spotrebiteľkou, keďže je fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý úver.

19. V danom prípade sa jedná tiež o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ fakticky vo väčšine prípadov možnosť tieto podmienky ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv, keďže sa vychádza z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Ochrana spotrebiteľa sa týka najmä formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

20. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je ochrana zavedená smernicou 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách založená na myšlienke, že spotrebiteľ je v slabšej pozícii, a to vedie k tomu, že súhlasí s podmienkami pripravenými vopred druhou zmluvnou stranou bez toho, aby mohol ovplyvniť obsah týchto podmienok. Čl. 6 ods. 1 tejto Smernice 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu, ktorý zistí nekalú povahu zmluvnej podmienky, prináleží jednak bez toho, aby počkal, či spotrebiteľ predložil v tejto súvislosti návrh, vyvodiť všetky dôsledky, ktoré podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú z takého zistenia, s cieľom zabezpečiť, aby touto podmienkou nebol tento spotrebiteľ viazaný, a jednak v zásade na základe objektívnych kritérií posúdiť, či dotknutá zmluva môže bez uvedenej podmienky naďalej existovať. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel.

21. Na základe vykonaného dokazovania má teda súd za preukázané, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.XX.XXXX bol poskytnutý žalovanej spotrebiteľský úver vo výške 1 500 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť s úrokom vo výške 19,13 % ročne v 36- tich splátkach vo výške po 55,08 eur mesačne k 18. dňu v mesiaci s prvou splátkou splatnou dňa XX.XX.XXXX. Súd mal tiež za preukázané, že žalovaná sa dostala do omeškania s úhradou splátok podľa zmluvy o úvere, pričom bola žalobcom upozornená na nedoplatok zaslanou upomienkou. Následne vzhľadom na vyhlásenie konkurzu žalobcu došlo dňom vyhlásenia konkurzu – XX.XX.XXXX k splatnosti všetkých nesplatených pohľadávok a záväzkov.

22. Pretože v danej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu, súd skúmal aj skutočnosť, či žalobca pred uzatvorením zmluvy so žalovanou skúmal bonitu t.j. schopnosť žalovanej splácať úver. Povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa chráni nielen samotného spotrebiteľa pred negatívnymi dôsledkami neschopnosti splácať úver, ale sprostredkovane aj spoločnosť ako celok, nakoľko predchádza negatívnym sociálnym dôsledkom platobnej neschopnosti v podobe pádu spotrebiteľa a osôb na ňom závislých do verejnej sociálnej siete, narušených rodinných a sociálnych vzťahov a pod. V neposlednom rade chráni aj veriteľov, lebo odborné posúdenie bonity spotrebiteľa pri žiadosti o ďalší úver znižuje riziko veriteľov, ktorí rovnakému spotrebiteľovi poskytli úvery alebo iné služby už skôr. Veriteľ má teda zákonnú povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa, pričom vzhľadom na požiadavku odbornej starostlivosti je

povinný subjektívne údaje poskytnuté spotrebiteľom overiť minimálne u zamestnávateľa a zistené údaje konfrontovať s údajmi z verejne dostupných databáz.

23. Podľa názoru súdu žalobca v danej veci preukázal, že pred uzavretím zmluvy o úvere skúmal bonitu žalovanej, avšak nedostatočným spôsobom, pretože žalobca mal preskúmať výdavky žalovanej a nepaušalizovať ich na sumu životného minima, tak ako uviedol žalobca, ktorý na výzvu súdu uviedol, že výdavky žalovanej predstavujú sumu 198,09 eur. Podľa názoru súdu Výdavky žalovanej neboli skúmané s odbornou starostlivosťou a preto si žalobca nesplnil povinnosť, ktorú mu ukladá § 7 ods. 1 zákon č. 129/2010 a to s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Pre naplnenie podmienok uvedených v ustanovení § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len uvedenie výšky príjmov a výdavkov spotrebiteľa bez náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti. Konanie žalobcu nemožno preto vyhodnotiť inak ako porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného úver splácať. Na strane veriteľa ide o nezodpovedný prístup bez odbornej starostlivosti a takémuto konaniu nemožno priznať súdnu ochranu.

24. Dôsledkom podcenenia bonity nie je neplatnosť zmluvy, ale neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je súd toho názoru, že v tomto prípade žalobca hrubo porušil svoju povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, čoho následkom je, že sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúčinný a bez poplatkov.

25. V predmetnej veci je však potrebné konštatovať aj to, že zmluva je v časti dojednanej výšky ročnej úrokovej sadzby neplatná, a to aj pre rozpor daného dojednania s dobrými mravmi.

26. Dobré mravy (bonimores), ktoré sú používané ako kritérium, u ktorého je daný osobitný záujem na ich dodržiavaní, nie sú zákonom definované. V súdnej praxi sú všeobecne posudzované ako obvyklé, poctivé a spravodlivé správanie sa, pričom sú dôležité predovšetkým všetky okolnosti, za ktorých bol právny úkon uzatvorený. Ich obsah spočíva v uvedenom mimoprávnom súbore pravidiel chovania, ktorý je všeobecne uznávaným vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi a rešpektuje právne princípy spoločenského poriadku. V rozpore s dobrými mravmi je právny úkon vtedy, ak odporuje takýmto pravidlám chovania, ktoré povahu právnych noriem samé osebe nemajú.

27. Dohodnuté úroky sú odplatom za užívanie poskytnutie istiny, nemajú zabezpečovaciu funkciu, a na to, že ich výška je v rozpore s dobrými mravmi, nemá vplyv, že táto bola dobrovoľne dohodnutá. V súlade s dobrými mravmi je taká výška úrokov, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny, teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi, podľa súdnej praxe, je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania, stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

28. Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 %, je neprijateľná a odporuje dobrým mravom.

29. Vychádzajúc zo štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska boli priemerné úrokové sadzby pri úveroch (spotrebiteľské a iné úvery) uzatvorených od 1 do 5 rokov v máji XXXX, kedy bola predmetná zmluva uzavretá, v sadzbe 6,84 % ročne (dvojnásobok je o výške 13,68 %). Výška úrokovej sadzby pôžičky dohodnutá medzi veriteľom a žalovanou bola 19,13 % ročne. Úroková sadzba predmetného spotrebiteľského úveru je tak viac ako o 100 % vyššia ako priemerná sadzba úrokov pri úveroch poskytovaných bankami v rovnakom období. Súd je toho názoru, že takto dohodnutá výška úrokov v zmluve o pôžičke je neprimeraná a je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka

30. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“

31. Súd má vzhľadom na vyššie uvedené, za to, že dohoda o úroku je v rozpore s dobrými mravmi a preto v zmysle cit. zákonných ustanovení je táto časť zmluvy neplatná. Z neplatnej dohody nemôže vzniknúť právo na plnenie.

32. Súd má za to, že žalobca svojim konaním hrubo porušil svoje povinnosti a preto sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov (v zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z).

33. Z uvedeného dôvodu preto súd priznal žalobcovi iba dlžnú sumu bez úrokov a poplatkov, čo v danej veci predstavuje 23 nezaplatených splátok, avšak nie vo výške, ktorú uplatňoval žalobcu teda vo výške 55,08 eur mesačne, ale iba vo výške 41,66 eur mesačne (1.500 eur : 36 splátok = 41,66 eur mesačne bez úroku). Z uvedeného dôvodu teda súd priznal žalobcovi iba sumu 958,18 eur (23 x 41,66 = 958,18)

34. Súd teda priznal žalobcovi dlžnú istinu vo výške 958,18 eur spolu so zákonným úrokom z omeškania z jednotlivých splátok od dňa omeškania.

35. Žalobca v žalobe uplatňoval aj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 588,97 pričom zmluvná pokuta bola vyčíslená vo výške 10% z dlžných splátok od omeškania splátky do podania žaloby na súd. Žalobca si uplatnil tento nárok v zmysle zmluvných dojednaní a to čl. IX., bod 1. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V tomto smere súd uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k.: 5Csp/99/2018-319 zo dňa 10.10.2019, súd vo svojom rozhodnutí určil, že : „že zmluvné podmienky v Zmluve o úvere č. 725620550 zo dňa 21.12.2017 uzatvorené medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným (spol. Silverside, a. s.) uvedené: v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 1 v znení : „Ak sa Dlžník dostane do omeškania so splácaním Pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto Zmluvy, Veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p. a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.“, a v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 4 v znení: „V prípade omeškania Dlžníka s úhradou zosplatených záväzkov má Veriteľ právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p. a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2.tohto článku sa použije rovnako.“ sú ako neprijateľné zmluvné podmienky neplatné.“ Vyššie uvedené rozhodnutie prvoinštančného súdu bolo potvrdené odvolacím súdom rozsudkom zo dňa 29.04.2021 vo veci sp. zn. 9CoCsp/23/2020.

36. Ak súd v individuálnom spore rozhodne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, že konkrétna podmienka je neprijateľná alebo neplatná (§ 298 CSP), ide o vyriešenie sporu medzi konkrétnym dodávateľom a spotrebiteľom. Súd vo výroku svojho rozhodnutia neuvádza povinnosť dodávateľa zdržať sa ďalšieho používania tejto podmienky. Napriek tomu však prichádza do úvahy precedenčný charakter uvedeného rozsudku, keď v iných sporoch medzi spotrebiteľom a dodávateľom procesný útok, resp. procesná obrana (čl. 6 ods. 1 CSP) môžu byť založené na inom rozsudku súdu, ktorý sa týka rovnakej veci. Napriek tomu, že súd v rozsudku, ktorý sa týka individuálneho sporu medzi dodávateľom a spotrebiteľom, nezakazuje dodávateľovi ďalšie použitie dotknutej zmluvnej podmienky, táto povinnosť dodávateľovi vyplýva z hmotnoprávneho ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka. Porušenie tejto

zákonnej povinnosti môže mať za následok absolútnu neplatnosť dotknutej časti spotrebiteľskej zmluvy, právo na vydanie bezdôvodného obohatenia a napokon právo na náhradu škody. V konaní o týchto nárokoch sa už nemusí dokazovať neprijateľnosť dotknutej zmluvnej podmienky.

37. Ak si dodávateľ v inštančnom postupe používanie problémovej klauzuly neobhájil, je povinný bez ďalšieho zdržať sa jej ďalšieho (opakovaného, súvislého) používania vrátane uplatňovania plnení z takejto klauzuly. Takýto zákaz explicitne vyplýva z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka. Nie je pritom významné, či iný súd by v rámci súdnej kontroly bol k dodávateľovi zhovievavejší alebo dokonca by priznal plnenie z takejto podmienky. Pri neexistencii databázy vyhlásených neprijateľných podmienok sa môže bežne stať, že iný súd plnenie prizná. Každopádne však ide o protiprávny stav, za ktorý je zodpovedný dodávateľ, ktorý na súdoch sústavne (porovnaj čl. 7 Smernice 93/13/EHS) plnenia z judikovaných neprijateľných zmluvných podmienok uplatňuje a doslova v nie dobrej viere „skúša“, ktorý súd mu plnenie prizná - (pozri rozsudok KS Prešov sp. zn. 6Co/91/2011 zo dňa 24.04.2012).

38. Podľa názoru súdu zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute nebolo ani individuálne dojednané. Pre posúdenie, či zmluvná podmienka bola individuálne dojednaná, je podstatné, či sa mal spotrebiteľ možnosť s ňou pred podpisom zmluvy oboznámiť, a či mohol ovplyvniť aj jej obsah. Pokiaľ sa so zmluvnou podmienkou oboznámiť mohol, ale nemohol ovplyvniť jej obsah, tak nemožno hovoriť o individuálne dojednanej zmluvnej podmienke. Za individuálnu, so spotrebiteľom dojednanú zmluvnú podmienku, možno považovať len takú, ktorá bola predmetom rokovaní zmluvných strán medzi účastníkmi zmluvy v procese jej kontraktácie a jej znenie bolo spoločným konsenzom zmluvných strán vyplývajúcich z týchto rokovaní. Žalovaný ako spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť uvedené zmluvné dojednanie, preto sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalovaný ako spotrebiteľ zmluvnú pokutu osobitne nevyjednal, mohol len zmluvu vrátane jej príloh ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa jej podmienkam.

39. Súd tiež poukazuje, že táto zmluva je typicky formulárová zmluva, ktorú uzatvoril dodávateľ so spotrebiteľom a teda jednoznačne sa jedná o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle príslušných ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd v rámci takýchto zmlúv ex offio skúma to, či neobsahujú neprijateľné zmluvné podmienky a či na základe takýchto podmienok si dodávateľ neuplatňuje nárok voči spotrebiteľovi.

40. V tejto súvislosti súd za nevyhnutné považuje poukázať aj na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podľa článku 5 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa.

41. Z uvedených dôvodov teda súd zamietol žalobu o zaplatenie zmluvnej pokuty.

42. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

43. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Platí teda, že žalobca má plný úspech, ak výrok rozsudku zodpovedá žalobnému petitu, naopak, žalovaný má plný úspech, ak žaloba je v plnom rozsahu zamietnutá.

44. V danej veci strany sporu mali v konaní rovnaký úspech, preto súd v zmysle § 255 ods.2 CSP vyslovil, že žiadna zo strán sporu nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.